

ANKARA SANAYİ ODASI

Kamerun Cumhuriyeti ÜLKE NOTU

Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü

20 Ocak 2020

İÇİNDEKİLER

1-Ülke Künyesi

2- Kamerun'un Dış Ticareti

Tablo 1-Kamerun'un Dış Ticareti

Tablo 2- Kamerun'un İhracatında Başlıca Ürünler

Tablo 3- Kamerun'un İthalatında Başlıca Ürünler

Tablo 4- Kamerun'un İhracatında Başlıca Ülkeler

Tablo 5- Kamerun'un İthalatında Başlıca Ülkeler

3-Türkiye ile Kamerun Arasındaki Ticari İlişkiler

Tablo 1 - Türkiye- Kamerun Dış Ticaret Değerleri

Tablo 2 - Türkiye'nin Kamerun'a İhracatında Başlıca Ürünler

Tablo 3 - Türkiye'nin Kamerun'dan İthalatında Başlıca Ürünler

1- Ülke Künyesi

Resmi Adı	Kamerun Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı	Paul Biya
Başkenti	Yaounde
Resmî dil	İngilizce, Fransızca
Yönetim biçimi	Üniter Başkanlık Sistemi
Yüzölçümü	475.442 km ²
Nüfus	24.280.000 (IMF 2017)
Gayri Safi Yurt İçi Hasıla - GSYİH	30.650 (IMF 2017)
Kişi Başına Düşen GSYİH	1.263 (IMF 2017)
GSYİH Büyüme Oranı (Yıllık)	3,97 (IMF 2017)
Para birimi	Orta Afrika Frangı (CFA)
Zaman dilimi	GMT+1
Coğrafi Konum	<p>Atlas Okyanusu'na kıyısı bulunan Kamerun, güneyde Ekvator Ginesi ve Gabon; doğuda Orta Afrika Cumhuriyeti; kuzeyde ise Çad ve Nijerya ile komşudur. Yüzölçümü 475 bin km²'dir.</p> <p>Ülkenin güneyi ile Atlas Okyanusu'na kıyısı bulunan batısında ekvator iklimi hakimdir. Dolayısıyla bu bölge sıcak, bol yağışlı ve nemli bir iklime sahiptir. Kuzeye gidildikçe iklim kuraklaşır ve yağış miktarı önemli ölçüde düşer.</p>
Siyasi ve İdari Yapı	<p>1884-1916 yılları arasında Alman kolonisi olarak kalan Kamerun I. Dünya Savaşı sonunda İngiltere ve Fransa arasında paylaşılmıştır. Fransız yönetimindeki Kamerun 1960'ta bağımsızlığını kazanarak Kamerun Cumhuriyeti adını almıştır. Kamerunlar olarak adlandırılan İngiliz yönetimindeki bölgenin Kuzey'i 1961'de Nijerya'ya katılmıştır. Güney Kamerunlar ise yine aynı yıl Kamerun Cumhuriyeti'ne dahil olmuş ve ülke Kamerun Federal Cumhuriyeti adı altında federal bir yapıya dönüşmüştür. 1972 yılında, ülke Kamerun Cumhuriyeti adı altında tek bir merkeze bağlanarak üniter bir yapıya kavuşmuştur.</p> <p>Kamerun başkanlık sistemi ile yönetilmektedir. Devlet başkanı yedi yıllığına halk oylaması ile seçilmektedir. 2008 yılında yapılan anayasa değişikliği ile en fazla iki dönem seçilebilme sınırı kaldırılmıştır.</p> <p>Başkan, devletin başı olarak yönetim gücünü elinde tutar. Devlet politikasının oluşturulması ve yürütülmesi, kamu kurumlarının idaresi, orduya komutanlık, anlaşmaların müzakere edilmesi ve onaylanması, parlamentonun fesedilmesi ve olağanüstü hal uygulanmasına karar verilmesi gibi önemli yetkiler devlet başkanının yönetimdeki ağırlığını gösterir. Devlet başkanı, aynı zamanda başbakan ve bakanlardan il idarecilerine kadar her düzeydeki kamu yöneticilerinin atamasını bizzat yapar. Bunlara yüksek mahkemelerin mensupları da dahildir.</p> <p>Çok partili sisteme 1992 yılında geçilmiştir. Beş yılda bir yapılan seçimlerle yasama meclisinin 180 üyesi belirlenmektedir. Kamerun, çok partili sisteme sahip olmasına karşın, tek partinin hakim olduğu bir siyasi yapıya sahiptir.</p> <p>Ülke idari bakımdan 10 bölgeye ayrılmıştır. Bölge idarecileri devlet başkanı tarafından atanmaktadır.</p>

<p>Nüfus ve İşgücü Yapısı</p>	<p>Oldukça genç bir nüfusa sahip olan Kamerun'un toplam nüfusu 2015 yılı tahminlerine göre 23,3 milyondur. Nüfus çok etnikli, hızlı büyüyen ve kentleşme oranı hızla artan bir yapıya sahiptir. Nüfusun yaklaşık %40,5'i 15 yaşın altındadır. Kentlerde yaşayanların oranı %58'i bulmuştur. Diğer kesimse kırsal bölgelerde yaşamaktadır. Douala, başkent Yaoundé ve Garoua en büyük şehirlerdir. Douala ülkenin ekonomik başkenti konumundadır. Kentli nüfusun, özellikle kırsaldan kente göçle, hızla artması yaşam standartlarının çok düşük olduğu altyapısız gecekondulaşmaya yol açmaktadır.</p> <p>Ülkede 200'ü aşkın etnik grup yaşamakta ve bir o kadar da etnik dil konuşulmaktadır. Ülkenin kuzeyinde müslüman Sudanlı etnik gruplarla Fulani denilen etnik grup çoğunluktadır. Çad gölü civarında az sayıda Shuwa Arapları yaşamaktadır. Ülkenin güneyinde Bantu ve Yarı-Bantu dillerini konuşan gruplar bulunmaktadır.</p> <p>Ülkede tek eşlilikle birlikte çok eşlilik de görülmektedir. Ortalama bir Kamerun ailesi oldukça büyük ve kalabalıktır. Kamerun erkek egemen bir toplum yapısına sahiptir. Cinsiyet ayrımcılığı ve kadına şiddet uygulanması oldukça yaygındır. Ülkedeki en yaygın din yaklaşık %40'la hristiyanlıktır. Nüfusun %20 kadarı müslüman olup geri kalan %40'lık kesimi yerel inanışlara sahip bulunmaktadır.</p> <p>Nüfusun yaklaşık %40'i aktif işgücü çağındadır. Çalışanların yaklaşık %66'sı çiftçilik, hayvancılık, avcılık ve balıkçılıkla uğraşmaktadır. %14'lük kısım vasıfsız işçi olarak yine tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Çalışanların %57'si kendi hesabına, %20'si de ücretli olarak çalışmaktadır. Kalan kesim ise ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır.</p> <p>Ülkedeki istihdamın %90'ının kayıtdışı olduğu tahmin edilmektedir. Kayıtlı istihdamın yarıya yakını kamuda istihdam edilmektedir. Kayıtdışı istihdamın %60'ı tarım sektöründe, kalanı da tarım dışı sektörde görülmektedir.</p> <p>Kanuni çalışma süresi tarım sektöründe 48 saat, tarım dışı sektörlerde ise 40 saattir. Çalışanların sosyal güvenlik sistemine katkıları %16,2, işverenlerin ise %2,8'dir.</p>
<p>Doğal Kaynaklar ve Çevre</p>	<p>Kamerun toprakları kuzeyde Sahra yarı çöllerinden güneye inildikçe çayırılara ve ekvatorial ormanlara kadar uzanır. Genel olarak ülkenin kuzeyi dışında doğa koşulları uygundur ve bol su kaynaklarına sahiptir. Doğal koşulların çeşitliliği ekonomik ve tarımsal faaliyetlerin çeşitlenmesini sağlamıştır. Yağmur ormanları ülkenin %40'ını kaplamaktadır. Kamerun, korumaya ayrılan topraklar bakımından Afrika'daki en büyük orana sahip ülkelerden biridir. Ülkenin %14'ü koruma kapsamında olup bu alanlar çoğunlukla doğal parklar halinde tutulmaktadır. Orman ürünleri ülke için önemli geçim kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Bu ürünlerin ihracatı da petrolden sonra ikinci sırada yer almaktadır.</p> <p>Ülkedeki en önemli ekonomik faaliyetlerden biri de madenciliktir. Petrol üretimi sektörde ilk sırada yer almaktadır. Ülke ihracatının yarıdan fazlası petrolden elde edilmektedir. Kamerun diğer maden kaynakları bakımından da çok zengin olmasına karşın, henüz bu kaynaklar yeterince işletilememektedir. 2001 yılında yabancı yatırımları da teşvik eden yeni maden yasasının kabul edilmesi ile uluslararası madencilik firmalarının bu zengin kaynaklara olan ilgisini artırmıştır. Boksit, kobalt, demir filizi, altın, petrol ve doğal gaz alanlarında uluslararası madencilik firmalarının arama, işletme ve üretim</p>

	<p>faaliyetleri hızla artmaktadır.</p> <p>Bir taraftan ülkede üretilen elektriğin yetersiz ve arzının düzensiz olması, diğer taraftan da üretilen elektriğin üçte birini alüminyum üreticisi Alucam'ın tek başına tüketmesi, ülkenin geri kalanının elektriğe ulaşımını önemli ölçüde kısıtlamaktadır. Dolayısıyla hemen hemen her evde jeneratör kullanımı yaygın bir uygulamadır.</p>
Ekonomik Yapı	<p>Kamerun yaklaşık 30 milyar ABD Doları büyüklüğündeki GSYİH'sıyla Orta Afrika'nın en büyük ekonomilerinden birini oluşturmaktadır. Kamerun, 1994'te kurulan Orta Afrika Ekonomik ve Parasal Topluluğu'nun (CEMAC) en büyük ülkesidir. CEMAC üyesi 6 ülke 1999'da, ortak para, ortak gümrük tarifesi ile kişi ve malların serbest dolaşımını öngören Gümrük Birliğini onaylamış olup, tam uygulamaya yönelik çalışmalar günümüze kadar devam etmiştir. Kamerun coğrafi konumu itibarıyla Orta Afrika'nın giriş kapısıdır. 2017 verileri itibarıyla ülkenin yıllık ihracatı 5,1 milyar ABD Doları, ithalatı ise 5,3 milyar ABD Doları olmak üzere toplam ticaret hacmi 10,4 milyar ABD Doları civarındadır.</p> <p>Ülke nüfusunun yaklaşık %70'i geçimini tarımsal faaliyetlerden temin etmektedir. Tarımsal üretim temel gıda ihtiyacını karşılamak ve ihracat geliri elde etmek amacıyla yapılmaktadır. İhracata yönelik olarak üretilen başlıca tarım ürünleri; kakao, kahve, pamuk, muz ve kauçuktur.</p> <p>Ülkedeki en önemli endüstriyel faaliyet alüminyum üretimidir. Alüminyum, kamu-özel sektör ortaklığında işletilen Alucam tarafından üretilmektedir.</p> <p>İnşaat sektörü; ulaşım altyapısı, tarım, sağlık ve eğitim alanlarına yapılan kamu yatırımları sayesinde hızla büyümektedir.</p> <p>Hizmetler sektöründe telekomünikasyon ve ulaşım hizmetleri en önemli faaliyetlerdir.</p> <p>Ülkedeki en önemli ekonomik faaliyetlerden biri de madenciliktir. Birincil ürün petrol yanında boksit, kobalt, demir filizi, altın, petrol ve doğal gaz alanlarında uluslararası madencilik firmalarının arama, işletme ve üretim faaliyetleri hızla artmaktadır.</p>
Sanayi	<p>İmalat sanayi GSYH'nin % 15,4'ünü oluşturmaktadır. Ülkedeki en önemli endüstriyel faaliyet alüminyum üretimidir. Alüminyum, kamu-özel sektör ortaklığında işletilen Alucam tarafından üretilmektedir. Alucam, yaklaşık olarak ülkedeki endüstriyel faaliyetlerin %7'sini, ihracatın %5'ini ve GSYİH'nin %3'ünü tek başına gerçekleştirmektedir. Alucam ayrıca, ülkede üretilen elektriğin de üçte birini tek başına tüketmektedir. Ülkede üretilen elektriğin yetersiz ve düzensiz olması Alucam'ın üretimini önemli ölçüde sekteye uğratmaktadır.</p>
Tarifeler ve Diğer Vergiler	<p>Kamerun bir CEMAC üyesidir. Dolayısıyla ithalatında CEMAC'ın uyguladığı ortak gümrük vergisi oranlarını uygulamaktadır. Ortak dış tarife oranları 4 farklı kategoride gösterilmiştir. İlaç ve gübre gibi temel ihtiyaç maddelerine %5; makine, traktör, buğday vb. ürünlerin yer aldığı ikinci kategorideki ürünlere %10; malt, işlenmiş kauçuk gibi aramallara %20; gıda maddeleri, kozmetik ürünleri, içkiler, elektrikli ev aletleri gibi tüketim mallarına ise %30 gümrük vergisi uygulanmaktadır. CEMAC içi ticaret ise Ocak 1998'den beri gümrük vergisinden muaf olup, sadece KDV'ye tabidir. KDV oranı %17,25 olmasına karşın, KDV üzerinden %10'luk bir de ek vergi kesildiğinden, uygulamada %19,25'i bulmaktadır. İhraç edilen mallara KDV oranı sıfır olarak</p>

	<p>uygulanmaktadır. Belirli bazı zorunlu mallar KDV'den muaf tutulmaktadır.</p> <p>CEMAC'ın uyguladığı ortak gümrük tarifelerine Orta Afrika Ülkeleri Ekonomik ve Para Topluluğu Gümrükler Ağı'nın web sitesinin (www.sydonia.cemac.int) "Le Tarif Douanier CEMAC" linkinden 8'li ürün bazında ulaşılabilir.</p>
--	---

2- Kamerun'un Dış Ticareti

Kamerun, dış ticarete açık veren bir Orta Afrika ülkesidir. 2015 yılına kadar hem ihracatı hem de ithalatı düzenli olarak artış göstermiş ve en üst seviyesine ulaşmıştır. 2015 ve 2016 yıllarında düşüş gösteren ihracat ve ithalat sonraki yıllarda tekrar artış eğilimine geçmiştir.

Tablo 1-Kamerun'un Dış Ticareti* (milyon dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2009	1.732	3.789	5.521	-2.056
2010	3.878	5.133	9.012	-1.255
2011	2.147	5.074	7.222	-2.927
2012	4.275	6.515	10.790	-2.240
2013	4.521	6.657	11.178	-2.136
2014	5.160	7.561	12.721	-2.402
2015	4.053	6.037	10.089	-1.984
2016	2.130	4.899	7.029	-2.768
2017	3.264	5.184	8.448	- 1.920
2018*	4.817	5.904	10.721	- 1.087

* Ülkenin kendi verileri olmayıp ticaret ortaklarının yayınladığı verilere dayanmaktadır.

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 2 – Kamerun’un İhracatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)

Kamerun’un başlıca ihraç ürünleri; ham petrol ve petrol yağları, kakao, kereste, altın, muz, işlenmemiş alüminyum, pamuk ve kauçuktur.

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018*
	TOPLAM İHRACAT	2 130 450	3 264 185	4 817 420
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	1	1 284 445	1 694 827
1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	669 606	403 021	520 317
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	286 133	261 781	506 874
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	203	175	415 292
4403	Yuvarlak ağaçlar	152 012	196 318	393 029
803	Muz (plantain dahil) (taze veya kurutulmuş)	65 433	62 822	274 904
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	30	43	260 819
7601	İşlenmemiş alüminyum	109 922	130 076	126 248
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	120 421	110 554	107 458
1804	Kakao yağı	35 807	45 704	84 365
1803	Kakao hamuru	59 624	70 898	56 841
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	147 315	164 505	51 092
4001	Tabii kauçuk, balata, güta-perka, guayül, çıkıl (chicle) vb. tabii sakızlar	49 623	67 857	50 464
4408	Kaplama, kontrplak vb. için yapraklar; kalın <= 6mm.	36 080	37 681	48 588
901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	48 558	41 294	36 307
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	276	347	7 828
7801	İşlenmemiş kurşun	3 841	6 378	7 534
2005	Konserve Sebze (Bezelye, patates, zeytin, fasulye vb.)	4 181	3 285	7 158
7010	Camdan damacana, şişe, kavanoz, çanak, ilaç tüpleri, serum ampülleri ve diğer kaplar	12 485	13 156	7 062
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	1 959	1 131	6 539
804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	323	346	6 460
8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb	178	63	5 248
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	12	91	3 828

4413	Yoğunluğu artırılmış ağaç (bloklar, levhalar, şeritler/profil halinde)	2 610	4 177	3 813
1006	Pirinç	6 633	7 507	3 676
4409	Şekil verilmiş ağaçlar (lambalanmış, yiv açılmış, set açılmış, şevlenmiş, ortaları (V) şeklinde oluklanmış vb.)	5	0	3 607
4412	Kontrplaklar, kaplamalı levhalar ve benzeri lamine edilmiş ağaçlar	2 778	2 275	3 603
2523	Çimento	2 601	9 264	3 516
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	91	745	3 469
1513	Hindistan cevizi, palm çekirdeği, babassu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	0	16	3 184
1901	Malt hülhasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	52	358	2 622
2104	Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	9 715	9 279	2 421
714	Manyok, ararot , salep, yer elması , tatlı patates ve benzeri kök ve yumrular, sagu özü	52	107	2 120
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	7 019	6 787	2 109
710	Sebze, (pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılmış) (dondurulmuş)	86	34	2 005
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	1 200	697	1 982
9706	Eskiliği yüzyılı aşan antika eşya	0	1	1 942
1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	15	0	1 802
1211	Bitki ve bitki kısımları (esas olarak parfümeride, eczacılıkta vs. kullanılan)	2 649	562	1 747
2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	16	5	1 701

* Ülkenin kendi verileri olmayıp ticaret ortaklarının yayınladığı verilere dayanmaktadır.

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 3 – Kamerun’un İthalatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)

Kamerun’un ithal ettiği başlıca ürünler; ham petrol ve petrol yağları, pirinç, telefon cihazları, balık, ilaç, buğday, demir ve çelikten inşaat ve aksamı, kullanılmış giyim eşyası, izole kablo ve teller, kamyon, otomobil, hasarat öldürücüler, çimento, alüminyum oksit, ayakkabı, elektrik motorları ve jeneratörler, otomatik veri işleme makineleridir.

GTİP	Ürünler	2016	2017	2018*
	TOPLAM İTHALAT	4 898 887	5 183 629	5 903 564
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	229 174	221 456	225 815
1006	Pirinç	242 130	316 703	199 565

8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	246 198	103 795	191 804
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	216 897	434 317	190 490
0303	Balıklar (dondurulmuş)	281 239	197 016	165 661
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	164 213	194 564	153 500
1001	Buğday ve mahlut	153 144	178 817	151 165
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	38 131	49 706	138 063
6309	Kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşya	70 938	69 906	95 186
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler	28 162	36 143	89 513
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	92 125	97 860	88 677
8703	Otomobiller	145 098	123 407	88 239
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici vb. ürünler	59 733	78 514	79 312
2523	Çimento	142 352	190 034	74 495
2818	Suni korundum, alüminyum oksit ve alüminyum hidroksit	46 751	58 054	74 418
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	13 883	12 350	73 357
8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	6 462	5 704	61 147
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler;	17 289	11 907	58 735
5208	Pamuklu mensucat (%85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)	522	1 777	58 666
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	35 307	34 861	55 937
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makineleri, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	31 657	56 303	48 901
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	30 564	38 626	47 125
1901	Malt hılasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	38 707	39 295	47 125
8701	Traktörler	30 949	32 209	47 091
3302	Sanayide ve içecek imalinde hammadde veya koku verici maddeler ve karışımlar	57 302	50 293	46 999
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	48 142	48 887	46 252
8908	Sökülecek gemiler, suda yüzen sökülecek diğer araçlar	100	26	41 561
8711	Motosikletler (mopedler dahil) ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar (sepetli olsun olmasın); sepetler	15 551	14 369	41 280
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	34 286	32 717	39 143

6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	10 101	13 683	38 319
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	15 950	15 734	37 414
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	23 537	22 635	36 165
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makineler ve mekanik cihazlar	21 452	31 270	35 555
1107	Malt	51 471	43 445	35 492
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	12 099	12 614	33 927
8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	11 876	13 975	32 592
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	43 365	54 244	31 554
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥ 600 mm (kaplanmış)	18 297	19 345	31 347
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	14 788	24 658	30 043
1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülâsa ve suları	5 798	7 053	29 783

* Ülkenin kendi verileri olmayıp ticaret ortaklarının yayınladığı verilere dayanmaktadır.

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 4 – Kamerun’un İhracatında Başlıca Ülkeler (Bin ABD Doları)

Kamerun ham petrol ihracatının büyük bir kısmını Portekiz, İspanya, Hindistan, Hollanda, Norveç ve ABD’ye; işlenmiş petrol ürünlerinin önemli bir bölümünü ise ABD pazarına gerçekleştirilmektedir. Kakao ve kakao ürünlerinde yarıdan fazlası Hollanda’ya gönderilmektedir.

Kamerun’un en çok ihracat yaptığı ülkeler Çin, İtalya, Fransa, BAE, Hollanda, Hindistan, İspanya, Belçika ve ABD’dir.

	2016	2017	2018	Pay (%) 2018
TOPLAM İHRACAT	3 981 742	4 333 410	4 817 420	100
Çin	402 230	508 503	1 095 691	22,7
İtalya	428 371	364 377	537 308	11,2
Fransa	306 742	541 953	432 617	9
BAE	350 213	389 839	424 944	8,8
Hollanda	417 408	362 401	361 814	7,5
Hindistan	428 991	213 779	304 140	6,3
İspanya	300 173	366 610	293 820	6,1

Belçika	292 398	270 901	266 563	5,5
ABD	161 069	125 893	229 296	4,8
Vietnam	186 244	205 912	193 140	4
Almanya	69 079	82 851	105 641	2,2
Malezya	71 855	80 620	83 382	1,7
Endonezya	65 394	83 116	71 022	1,5
İngiltere	82 685	61 165	52 479	1,1
Singapur	33 528	22 342	47 220	1
...	...	...	...	...
Türkiye	45 284	53 864	46 981	1

* Ülkenin kendi verileri olmayıp ticaret ortaklarının yayınladığı verilere dayanmaktadır.

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 5 – Kamerun’un İthalatında Başlıca Ülkeler (Bin ABD Doları)

Kamerun’un en çok ithalat yaptığı ülkeler ise Çin, Fransa, Belçika, Nijerya, İtalya, ABD, Tayland, Hollanda, Hindistan ve Türkiye’dir.

	2016	2017	2018	Pay 2018 (%)
TOPLAM İTHALAT	5 236 283	5 541 594	5 903 564	100
Çin	1 557 030	1 388 611	1 706 517	28,9
Fransa	699 382	608 054	595 075	10,1
Belçika	263 243	306 017	375 167	6,4
Nijerya	475 784	338 373	301 283	5,1
İtalya	125 228	140 486	239 450	4,1
ABD	189 771	158 875	193 228	3,3
Tayland	188 353	289 749	187 596	3,2
Hollanda	127 602	133 494	177 171	3
Hindistan	153 854	192 298	164 684	2,8
Türkiye	66 553	97 965	153 661	2,6
BAE	61 369	89 578	143 591	2,4
Almanya	151 836	136 978	125 288	2,1
İspanya	118 018	124 997	114 614	1,9
Rusya	46 669	62 494	103 462	1,8
Norveç	6 092	6 510	88 614	1,5

* Ülkenin kendi verileri olmayıp ticaret ortaklarının yayınladığı verilere dayanmaktadır.

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

3- Türkiye ile Kamerun Arasındaki Ticari İlişkiler

Türkiye ile Kamerun arasındaki ticari ilişkilere bakıldığında genel olarak iki ülke arasındaki ticaretin düşük bir seviyede olduğu gözlemlenmektedir. Ülkemiz Kamerun’la yapılan ticarete 2008’den beri fazla vermektedir. Kamerun’a ihracatımız 2011-2014 döneminde 100 milyon doların üzerinde gerçekleşmiştir. Sonraki yıllarda 100 milyon doların altında seyreden ihracat 2018 yılında 154 milyon dolara ulaşmıştır.

Türkiye’nin Kamerun’dan ithalatı ise son yıllarda 45-55 milyon dolar arasında seyretilmektedir.

Tablo 1 - Türkiye-Kamerun Dış Ticaret Değerleri (Bin Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2008	32.535	25.117	57.652	7.419
2009	50.261	21.162	71.423	29.099
2010	48.613	39.911	88.524	8.702
2011	105.486	47.720	153.205	57.766
2012	115.651	30.172	145.823	85.479
2013	102.016	45.280	147.296	56.736
2014	110.730	40.428	151.158	70.302
2015	83.322	35.313	118.635	48.009
2016	66.553	45.284	111.837	21.269
2017	97.965	53.864	151.829	44.101
2018	153.755	46.981	200.736	106.774

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 2 - Türkiye’nin Kamerun’a İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
	TOPLAM İHRACAT	66 553	97 965	153 755
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	903	685	21 126
2523	Çimento	5 076	5 718	12 785
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	1 507	6 757	7 749
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 503	4 657	7 405
1902	Makarnalar ve kuskus	7 365	6 424	6 420

7214	Demir veya alaşimsız çelikten çubuklar (dövülmüş, sıcak haddelenmiş, haddeleme işleminden sonra burulmuş olanlar dahil)	1 427	3 426	5 699
3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)	34	269	5 593
2102	Mayalar ve cansız diğer tek hücreli mikroorganizmalar	1 726	3 437	4 974
6810	Çimentodan, betondan veya suni taştan eşya (takviye edilmiş olsun olmasın)	0	1	4 617
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	2 566	1 554	2 727
7311	Demir veya çelikten sıkıştırılmış veya sıvı hale getirilmiş gazlar için kaplar	111	5 672	2 673
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	110	332	2 316
7610	Aluminyumdan inşaat ve inşaat aksamı (köprüler, köprü aksamı, kuleler, pylonlar, ayaklar, sütunlar, kapı, pencere vb)	114	290	2 315
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	0	1 279	2 088
3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kull. diğer kimyasal ür.	65	107	1 917
6214	Şallar, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçeler, duvaklar vb eşya	0	0	1 903
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	763	1 064	1 790
8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	15	562	1 784
3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyeler ve şeritler	98	848	1 720
7321	Demir veya çelikten sobalar, mutfak soba ve ocakları, barbekü, mangal, gaz ocakları vb ile bunların aksam ve parçaları	1 164	1 692	1 706
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	75	39	1 611
1702	Diğer şekerler (kimyaca saf laktoz/maltoz/glikoz/fruktoz), şeker şurupları, suni bal ve karamel	1 231	1 154	1 511
1101	Buğday unu/mahlut unu	3 235	1 888	1 363
7408	Bakır teller	782	1 406	1 223
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	5	460	1 220
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	543	942	1 217
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	0	1 201	1 068
6504	Her nevi maddeden şeritlerin birleştirilmesi veya örülmesi suretiyle yapılmış şapkalar ve diğer başlıklar	0	0	1 029

7326	Demir veya çelikten diğer eşya:	185	165	953
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	494	855	913
8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb makinalar	454	152	864
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	67	132	815
3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	995	1 021	813
9405	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları ve benzer eşya ve bu eşyanın aksam ve parçaları	1 301	482	808
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	828	926	789
6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	38	186	777
6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	140	18	767
8502	Elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları ve rotatif elektrik konvertörleri	366	889	766
1108	Nişastalar ve inülin	144	104	753
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	782	437	735

Kaynak: Trademap(www.trademap.org)

Tablo 3 - Türkiye'nin Kamerun'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
	TOPLAM İTHALAT	45 284	53 864	46 981
1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	10 836	7 822	22 257
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	17 558	14 807	14 183
4403	Yuvarlak ağaçlar	5 270	3 722	3 999
4413	Yoğunluğu artırılmış ağaç (bloklar, levhalar, şeritler/profil halinde)	2 046	4 270	3 202
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	7 606	22 037	2 521
4408	Kaplama, kontrplak vb. için yapraklar; kalın ≤ 6mm.	874	1 003	431
1702	Diğer şekerler (kimyaca saf laktoz/maltoz/glikoz/fruktoz), şeker şurupları, suni bal ve karamel	0	0	179
4001	Tabii kauçuk, balata, güta-perka, guayül, çikil (chicle) vb. tabii sakızlar	843	104	111

Kaynak: Trademap(www.trademap.org)